

CRNA GORA
OPŠTINA PLUŽINE
Sekretarijat za finansije, ekonomiju
i lokalne javne prihode
Broj: 04-307/21- 510
Plužine, 22.03.2021. godine

Ц Р Н А Г О Р А
О П Ш Т И Н А П Л У Ж И Н Е
П Л У Ж И Н Е

Примљено: 22.03.2021				
Орг. јединица	Клас. знак	Редни број	Прилога	Вриједност
03		38		

**INFORMACIJA O STANJU STOČNOG FONDA U POSJEDU
INDIVIDUALNIH PROIZOĐAČA SA REALIZACIJOM PODSTICAJNIH MJERA
U 2020. GODINI I PREDLOG PODSTICAJNIH MJERA ZA 2021. GODINU**

Opština Plužine se teritorijalno rasprostire oko Pivskog jezera, ispresijecana rječnim dolinama bogata je uzvišenjima, visoravnima, pašnjacima, brdovitim terenima i visokim planinama. Karakteriše je umjereno-kontinentalna, kontinentalna i oštra planinska klima koja je pogodna za bavljenje poljoprivredom, a posebno stočarstvom. Zbog povoljnih geografsko-klimatskih uslova i raznovrsnosti biljnih vrsta stočarstvo je najrazvijenija oblast poljoprivrede. U Registar poljoprivrednih gazdinstava koji vodi Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede iz opštine Plužine upisano je 300 poljoprivrednih gazdinstava, koja se bave, stočarstvom, voćarstvom, pčelarstvom i povrtarstvom. Najveći broj porodica na seoskom području bavi se uzgojem stoke i na taj način osim hrane obezbjeđuju i finansijska sredstva za egzistenciju. Pravi značaj poljoprivrede i proizvodnje hrane došao je do izražaja u protekloj godini, zbog pandemije izazvane korona virusom kada je došlo do povećanja ekonomske krize, ograničenja uvoza poljoprivrednih proizvoda, gubitka radnih mjesta u privredi posebno u uslužnim djelatnostima, turizmu i ugostiteljstvu. Mnoge porodice su se vratile svojim imanjima i počeli proizvoditi hranu za sopstvene potrebe.

U 2020. godini 142 individualna proizvođača iz opštine Plužine su na svojim farmama posjedovali oko 8.500 ovaca – reproduktivnih grla, što je manje u odnosu na prethodnu godinu. Krajem godine došlo je do smanjenja broja ovaca za oko 500 reproduktivnih grla, jer je nekoliko stočara prodalo svoja stada kupcima van naše opštine. Grla su obilježena ušnim markicama i evidentirana u Registru veterinarske uprave. Što se tiče rasnog sastava ovaca najviše su zastupljeni melezi nastali ukrštanjem više rasa, dok u čistoj rasi stočari posjeduju pramenku, soj pivski, merino, i vitenberg rasu. Stočari izbor rase vrše u zavisnosti od produktivnosti, otpornosti i uslova za držanje stoke.

Broj registrovanih koza je oko 250 priplodnih grla.

Broj muznih krava i priplodnih junica u 2020 godini je oko 2.200 grla, što je na nivou prethodne godinu. Najzastupljenije rase su: sivo smeđa, gatačka, holštajn-frizijska (crnobijela) rasa, simentalaska, kao i križanci nastali ukrštanjem dvije i više rasa. U našoj opštini su najpovoljniji uslovi za gajenje gatačke, sivo smeđe rase goveda, zbog toga se tokom licenciranja odabiraju bikovi tih rasa, kao i simentalaske da bi se popravio postojeći rasni sastav i povećao obim proizvodnje. Navedena podsticajna mjera daje pozitivne rezultate i rasni sastav se popravља.

Broj bikova i muške junadi je oko 200 grla, što je na nivou prethodne godine. Prilikom licenciranja (odabiranja priplodnih grla) odabrano je 60 bikova. Broj volova koji služe za rad se iz godine u godinu smanjuje zbog sve veće primjene mehanizacije i iznosi oko 30 grla.

Broj radnih konja i pastuva je oko 80 grla brdsko-bosanske rase. Broj pastuva odabranih za nagradu prilikom licenciranja je 10 grla brdskobosanske rase.

Iz izloženog može se zaključiti da je brojno stanje stočnog fonda bilo uglavnom na nivou prethodne godine, osim ovaca, gdje je došlo do smanjenja.

U prošloj godini u Pivi se 45 domaćinstava koji su upisani u udruženje pčelarala bavilo pčelarstvom i posjedovali su oko 1300 pčelinjih društava. Broj pčelinjih društava je povećan za 50 košnica, kojima su pčelari povećali svoje uljanike, takođe su četiri mlada pčelara početnika nabavili su po 5 pč. društava po povoljnim uslovima i dva mlada pčelara su od udruženja besplatno dobila po dvije oformljene pč. zajednice. Prinos meda u 2020-oj god je bio nizak zbog loših vremenskih uslova u proljećnom periodu, kada je bilo neophodno prihranjivanje pčela.

O zdravstvenom stanju stočnog fonda brinula je VA „Bogdan“ iz Plužina, odnosno nadležni veterinar koji sprovodi i program mjera zaštite i liječenja životinja.

Do povećanja stočnog fonda ne dolazi jer u selima nema dovoljno radne snage, mnoga domaćinstva su staračka, nijesu u stanju da drže stoku ili drže mali broj grla. Pojedini stočari nijesu u mogućnosti da obezbijede dovoljno stočne hrane, već su prinuđeni da sa stadima sele u toplije krajeve kako bi tokom jeseni i proljeća koristili ispašu za stoku. Znatno broj stočara kupuje zrnastu stočnu hranu i koncentrovanu da bi uz obezbijeđeno sijeno prihranjivali stoku u zimskom periodu.

Da bi se očuvao postojeći stočni fond i povećao isti, kao i poboljšali uslovi za život na selu, Opština Plužine i Ministarstvo poljoprivrede i prethodne godine su realizovali podsticajne mjere planirane u oblasti poljoprivrede.

Opština Plužine je realizovala sledeće podsticajne mjere:

- Saglasno Odluci o dodatnoj podršci preradi mlijeka na poljoprivrednom gazdinstvu pravo na ovaj vid podrške steklo je 55 proizvođača mlijeka. Isplata je vršena polugodišnje, vlasnicima koji posjeduju najmanje 6 krava odnosno 60 ovaca ili 60 koza, od kojih prerađuje dnevno preko 50 litara sirovog mlijeka u posebnom objektu koji se nalazi na poljoprivrednom gazdinstvu i čiji su mliječni proizvodi zadovoljavali mikrobiološke kriterijume bezbjednosti hrane, tj. da su ispitivani uzorci ispravni. Visina podrške iznosila je 10,00 € po kravi mjesečno, 1,00 € po kozi mjesečno za 6 mjeseci i 0,75 € po ovci za 6 mjeseci.

- Realizacijom Odluke o pomoći poboljšanju uslova za poljoprivrednu proizvodnju Opština je pomogla 20 poljoprivrednika za izgradnju novih poljoprivrednih objekata, rekonstrukciju i adaptaciju postojećih, izgradnju čatrnja i proboj i nasipanje puta. Visina podrške je iznosila od 50 do 70 % predračunske vrijednosti investicije.

- Realizacijom Odluke o podršci osiguranja stočnog fonda Opština Plužine je za 38 stočara platila 30 % od vrijednosti polise osiguranja za grla stoke koja su osigurali kod osiguravajućeg društva „Lovćen“.

- Opštinskom Odlukom o nagradama za ulovljenu nezaštićenu divljač dodjeljuju se nagrade u iznosu od 102 € za odstrijeljenu vučicu, 72 € za odstrijeljenog vuka i 50 € za mladunče vuka. Odluka je promijenjena od oktobra i iznos nagrade je povećan na 200,00 za vučicu, 150,00 za vuka i 100,00 za mladunče vuka. Od navedenog iznosa 50 % pripada licu koje je ulovilo divljač, a 50 % pripada Lovačkom udruženju za organizovanje hajki.

Odluka je promijenjena od oktobra i iznos nagrade je povećan na 200,00 za vučicu, 150,00 za vuka i 100,00 za mladunče vuka. Od navedenog iznosa 50 % pripada licu koje je ulovilo divljač, a 50 % pripada Lovačkom udruženju za organizovanje hajki.

- Odlukom o oslobađanju fizičkih lica obaveza plaćanja poreza na nepokretnosti na seoskom području za stanove, stambene objekte, poljoprivredno i šumsko zemljište, Opština je kao i prethodnih godina i u 2020-oj godini seoska domaćinstva oslobodila plaćanja poreza.

- Odlukom o pomoći za novorođeno dijete iznos pomoći je dvostruko veći za podnosiocima zahtjeva koji žive na selu i registrovani su poljoprivredni proizvođači.

- Zbog pojave suše u ljetnjem i jesenjem periodu, Opština je po potrebi pomagala u snabdijevanju vodom poljoprivredne proizvođače i stanovnike na seoskom području i u potpunosti snijela troškove dopremanja 232 cistijerne sa vodom.

- Kod štete na objektima pričinjene od elementarnih nepogoda - olujnog vjetrova, Opština je podnosiocima zahtjeva dodijelila pomoć za sanaciju krovova na poljoprivrednim i stambenim objektima.

- Saglasno Mjerama za ublažavanje negativnih posljedica izazvanih pandemijom Covid-19, na teritoriji opštine Plužine, Opština je izvršila isplatu jednokratne novčane pomoći u visini od 50 € nezaposlenim licima koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje – Biro rada Plužine, isplatu jednokratne novčane pomoći u visini od 50 € korisnicima staračkih naknada, isplatu jednokratne pomoći u visini od 50 € penzionerima po pribavljenom spisku, čija su primanja niža od 200 €, isplatu jednokratne novčane pomoći u visini od 100 € korisnicima socijalne pomoći na osnovu podnešenih zahtjeva, oslobodila plaćanja taksene obaveze na lokalne administrativne takse za period do 31.12.2020. godine za podneske iz oblasti poljoprivrede i vodoprivrede.

U cilju razvoja poljoprivrede Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je u 2020-oj godini realizovalo sledeće podsticajne mjere predviđene Agrobudžetom:

Razvojne premije u stočarstvu, staračke naknade, premije za licencirane bikove i pastuve, klanične premije za tov muških grla, premije za korišćenje planinskih pašnjaka – izdizanje na katune, bespovratne podrške investicijama u poljoprivredna gazdinstva kroz javne pozive, podršku za osiguranje stoke i poljoprivrednih usjeva u iznosu od 50 % od vrijednosti polise, podršku za nabavku stočnog fonda, podršku za preradu mlijeka na gazdinstvu, podršku organskoj proizvodnji, podsticajne mjere u pčelarstvu i podsticajne mjere za ratarstvo i voćarstvo.

Podsticajne mjere su ostvarili poljoprivredni proizvođači koji su upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava kod Ministarstva poljoprivrede.

Od navedenih podsticajnih mjera u izvještajnom periodu redovno su isplaćivane staračke naknade, koje su od januara povećane na 72,00 € mjesečno, što predstavlja 50% najniže penzije. U maju je korisnicima isplaćena jedna vanredna staračka naknada u iznosu od 64,00, radi poboljšanja materijalnog stanja i ublažavanja posljedica epidemije. Iz Opštine Plužine u protekloj godini 145 poljoprivrednika starijih od 60 godina, odnosno 65 godina je primalo ovaj vid naknade.

Pravo na razvojne premije u stočarstvu ostvarilo je 218 stočara, koji su upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava kod Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja.

U ovčarstvu pravo na razvojnu premiju imali su stočari koji posjeduju preko 30 ovaca u iznosu od 8 eura za svako grlo. Premija je isplaćena za 7.013 grla.

Terensku kontrolu brojnog stanja stoke prijavljene za premiju vršili su službenici Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Zbog pojave epidemije resorno Ministarstvo je radi ublažavanja posledica u maju mjesecu izvršila avansnu isplatu od 80% ukupne podrške za premije po grlu u govedarstvu, ovčarstvu i kozarstvu, prema spiskovima iz 2019. godine, a ostatak od 20% je isplaćen u novembru.

Premije za iseljavanje na katune i korišćenje planinskih pašnjaka ostvarilo je 114 gazdinstava u iznosu od 12 € po uslovnom grlu. Pod uslovnim grlom podrazumijeva se krava, vo, konj, dvoje junadi, 10 ovaca i 10 koza.

Klanične premije za organizovani tov junadi, bikova i volova primila su 45 stočara u iznosu od 140 € po grlu za volove i mušku junad, prodate registrovanim klanicama.

Premije za licencirana priplodna grla u govedarstvu i konjarstvu primilo je 57 stočara, u iznosu od 120 € po odabranom priplodnom grlu.

Podsticajne mjere u biljnoj proizvodnji po osnovu direktnih plaćanja ostvarila su 53 poljoprivredna proizvođača za obradivu površinu od 53,7 ha, od čega su 52,5 ha površine pod višegodišnjim zasadima i 1,2 ha pod ratarskim kulturama. Podrška je iznosila 200 €/ha.

Podsticajne mjere za organsku proizvodnju ostvarilo je 10 proizvođača koja se bave organskim voćarstvom. Iznos premije za višegodišnje zasade je 400 €/ha.

Poljoprivrednim proizvođačima koji su upisani u Registar poljoprivrednih proizvođača Ministarstvo uplaćuje 60% iznosa za penzijsko i zdravstveno osiguranje.

U 2020. godini nastavljena je realizacija javnog poziva Iparad Like II, podrška za mjeru 1 – Investicija u fizički kapital, za dodjelu sredstava bespovratne podrške za investicije u poljoprivredna gazdinstva. Cilj javnog poziva je pružanje podrške poljoprivrednim gazdinstvima radi uvođenja i implementacije mjera ruralnog razvoja, povećanje konkurentnosti na tržištu i uvođenje novih standarda u proizvodnji hrane. Podrška je iznosila od 60% do 70% uložених sredstava za investicije u poljoprivredna gazdinstva. Procenat povraćaja sredstava zavisio je od starosti aplikanta i nadmorske visine mjesta gdje živi. Iznos investicije je bio minimum 10.000 € a maksimum 500.000 €. Iz naše opštine 4 poljoprivrednika su podržana za nabavku mehanizacije. Ministarstvo poljoprivrede je u cilju bolje realizacije javnog poziva sklopilo ugovor sa Investiciono razvojnim fondom da poljoprivrednicima koji ispunjavaju uslove javnog poziva obezbijedi povoljne kredite sa 2,5 % kamate na godišnjem nivou i grejs periodom od četiri godine, nakon potpisivanja Ugovora o grantu između podnosioca zahtjeva i Ministarstva poljoprivrede uz obezbjeđivanje potrebne hipoteke.

Krajem godine raspisan je Drugi Iparad javni poziv Investicija u fizički kapital za prerađu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda, koji traje do 15.04.2021. godine.

U toku 2020 godine resorno ministarstvo je raspisalo i realizovalo više javnih poziva predviđenih Agrobudžetom za: podršku za nabavku mehanizacije, podršku upravljanju stajskim đubrivom, podršku za nabavku stočnog fonda, podršku mladim pčelarima, podršku za adaptaciju planinskih katuna, podršku za unapređenje kvaliteta sirovog mlijeka, podršku investicijama za izgradnju bunara i bistijerni.

Preko javnog poziva za dodjelu podrške za nabavku mehanizacije, priključaka i opreme u funkciji primarne proizvodnje podržano je 12 poljoprivrednika. Podrška je iznosila 50 % za investicije od 500 € do 5.000 €.

Preko Javnog poziva za pokretanje poljoprivredne proizvodnje mladim poljoprivrednicima početnicima starosti od 18 do 35 godina, koja su nezaposlena, nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, imaju stečenu diplomu srednje škole iz oblasti poljoprivrede ili veterine ili stečenu diplomu poljoprivrednog, biotehničkog ili veterinarskog fakulteta i da su vlasnici zemlje

ili je član kućne zajednice registrovanog poljoprivrednog gazdinstva ili ima zaključen ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta na period od najmanje 7 godina.

Učešće budžetskih sredstava iznosilo je 100%, odnosno maksimalno do 10.000,00 eura po odobrenom biznis planu i po jednom mladom poljoprivredniku. Podrška se isplaćivala u ratama, u zavisnosti od dinamike sprovođenja aktivnosti opisanih u biznis planu, na sljedeći način: prije započinjanja radova 30 %, kada su otpočele aktivnosti 50% i po završetku aktivnosti predviđenih biznis planom preostalih 20% sredstava. Iz naše opštine je navedena sredstva koristio je jedan mladi poljoprivrednik za izgradnju objekta za uzgoj muznih krava.

Preko Javnog poziva za unapređenje kvaliteta sirovog mlijeka nabavljeno je dvanaest aparata za mužu, a visina podrške je iznosila 60 % od investicije.

Preko Javnog poziva za dodjelu podrške mladim pčelarima početnicima četiri mlada pčelara početnika je dobilo podršku od 50 % za nabavku pet oformljenih pčelinjih zajednica.

Subvencije za preradu mlijeka na gazdinstvu od Ministarstva za prvu polovinu godine ostvarila su 134 gazdinstva. Pravo na subvenciju od 0,06 € po litru od Ministarstva poljoprivrede imaju stočari koji mlijeko prerađuju u objektima koji ispunjavaju standarde za preradu mlijeka predviđene Uredbom Ministarstva poljoprivrede, a isti su upisani u Registar registrovanih objekata za proizvodnju, preradu i distribuciju hrane kod Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Preko programa unapređenja pčelarstva pčelari koji su članovi udruženja podržani su u sprovođenju zaštite pčelinjih društava od varoe, nabavci voska, dodijeli šećera za prihranu po 2 kg po pčelinjem društvu, nabavci regresiranih matica, preradi voska, nabavci pčelarskog pribora i opreme.

Durmitorski skorup je šesti po redu proizvod koji je u Crnoj Gori zaštićen oznakom porijekla nakon sprovedene procedure. Radi boljeg plasmana proizvoda proizvođači iz naše opštine treba da zaštite svoj proizvod oznakom porijekla "Durmitorski skorup", na način što će preko Udruženja proizvođača durmitorskog skorupa iz Žabljaka (za opštine Šavnik, Žabljak i Plužine) sprovesti postupak sertifikacije kod resornog Ministarstva.

Ulaganja u poljoprivredu Opštine i resornog Ministarstva daju pozitivne rezultate, jer se podrška isplaćuje direktno poljoprivrednim proizvođačima kroz isplatu premija i bespovratne podrške. Predlažem da se u 2021. godini nastavi sa realizacijom postojećih mjera, poboljša otkup poljoprivrednih proizvoda, kao i da se proizvođači bave organskom proizvodnjom i uključe u postupak sertifikacije koji vrši sertifikaciono tijelo Monteorganika.

Обрађивач:
Stanija Doderović
Samostalna savjetnica II
za poljoprivredu i vodoprivredu

S. Doderović